

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών

Βιομηχανική Οργάνωση II: Θεωρίες Κρατικής Παρέμβασης & Ανταγωνισμού

Ενότητα 4: Εναλλακτική πρόταση παρέμβασης στην
αγορά των φυσικών μονοπωλίων: Πλειοδοσία
δικαιωμάτων και η καλωδιακή τηλεόραση

Νικόλαος Γ. Χαριτάκης

Σχολή Οικονομικών & Πολιτικών Επιστημών

Τμήμα Οικονομικών Επιστημών

Ρύθμιση Απορρύθμιση στην πράξη
Πλειστηριασμός Δικαιόχρησης :
καλωδιακή τηλεόραση

Πλειστηριασμός Δικαιόχρησης (Franchise bidding):καλωδιακή τηλεόραση

- Υπάρχει λόγος για κρατική παρέμβαση όταν το προϊόν είναι «νεοεισερχόμενο» και η κοινωνική αριστοποίηση απαιτεί μοναδικό πάροχο;
- Υπάρχουν εναλλακτικές μορφές παρέμβασης στην περίπτωση ενός φυσικού μονοπωλίου;
- Μπορεί το δημόσιο να εκπλειστηριάσει το δικαίωμα μονοπωλιακού παρόχου σε μία εταιρεία που μειοδοτεί σ' ένα διαγωνισμό με συγκεκριμένα ποιοτικά χαρακτηριστικά;
- Μπορεί αντί να έχουμε μία ρυθμιζόμενη δημόσια επιχείρηση να έχουμε ένα ιδιώτη πάροχο που λειτουργεί σε συγκεκριμένα πλαίσια και δεσμεύσεις;

Στόχος: το βασικό αντικείμενο της παρουσίασης που ακολουθεί είναι να διερευνηθεί είναι αν ο πλειστηριασμός δικαιόχρησης ή η τυπική δημόσια επιχείρηση αποτελούν λύσεις συμβατές στο πρόβλημα του φυσικού μονοπωλίου.

Περιεχόμενα

- Chadwick (1859) και H. Demsetz
- Αγγλική προφορική μειοδοτική διαδικασία για το δικαίωμα
- Συμβατικά προβλήματα
- Το παράδειγμα της καλωδιακής τηλεόρασης (ή παρόχου δικτυακού φάσματος υπηρεσιών τηλεόρασης π.χ. Digea).
- Η διαδικασία παροχής δικαιώματος
- Μπορεί η εισαγωγή δημόσιας παρέμβασης να βελτιώσει την ευημερία ;

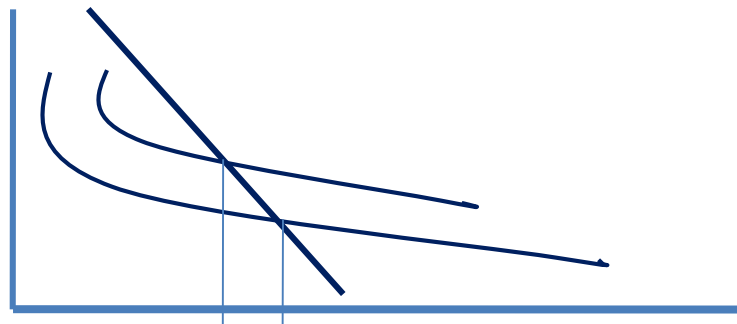
Γιατί ελέγχουμε τις υπηρεσίες δημοσίου συμφέροντος

- Σε ένα αρρύθμιστο περιβάλλον με ένα πάροχο λογικά η τιμή ορίζεται στο μονοπωλιακό επίπεδο.
- Άρα τα οπλικά συστήματα μία χώρα τα πληρώνει μονοπωλιακά ;
- Η θεωρία του μονοψωνίου και το πλεόνασμα του καταναλωτή μπορεί να μας οδηγήσει σε λύσεις αξιοποίησης της δυνάμεως του κράτους να απορροφήσει όλο το πλεόνασμα συνεργασίας μαζί του ;
- Demsetz προτείνει πλειοδοσία για παροχή μονοπωλιακής συνεργασίας με το δημόσιο ως πελάτη. Αρκεί το αποτέλεσμα του διαγωνισμού να συνίσταται στην τιμή που θα προσφερθεί η συγκεκριμένη υπηρεσία στον πελάτη δημόσιο.

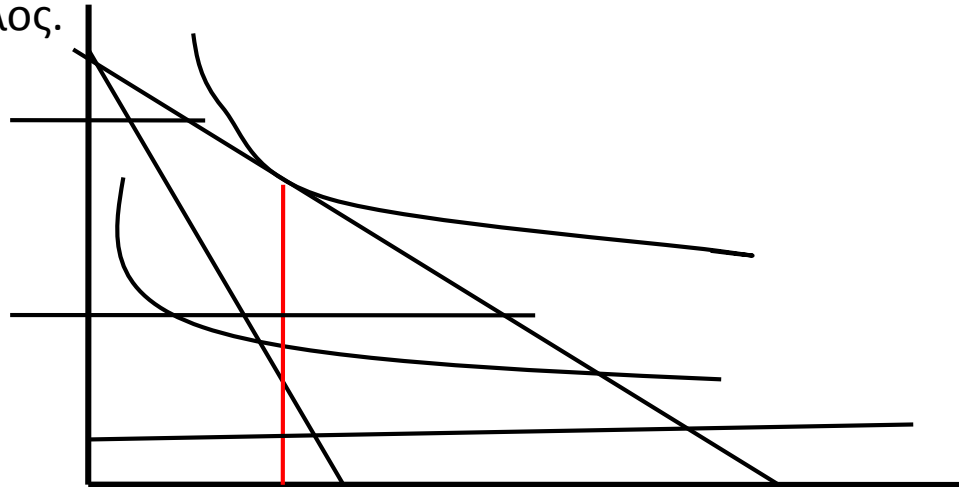
Ανταγωνισμός στην πλειοδοσία για την δικαιόχρηση

- Αγγλική πλειοδοσία : ανοικτές προσφορές μέχρι τελικής προσφοράς
- Στην δικαιόχρηση το δικαίωμα δίνεται σε εκείνος τον προμηθευτή που θα εξασφαλίσει την χαμηλότερη τιμή παροχής της υπηρεσίας

«Η κατάρα του πλειοδότη»

- Πάντοτε τον διαγωνισμό τον κερδίζει εκείνος που έχει το χαμηλότερο μέσο κόστος
- Το πλεονέκτημα είναι ότι η τιμή που προκύπτει και είναι η χαμηλότερη δεν απαιτεί ιδιαίτερες γνώσεις ή μελέτη ρυθμιστικών αρχών καθώς προκύπτει από τον εσωτερικό ανταγωνισμό
- Επίσης πλεονέκτημα είναι ότι δεν έχουμε όλα τα προβλήματα που αναφέρθηκαν στα προηγούμενα από τον ρύθμιση με RoR.
- Μειονέκτημα είναι ότι δεν έχουμε $MC(q)$ τιμολόγηση. Εκτός κι αν η κυβέρνηση γνωρίζει την συνάρτηση ζήτησης και άρα μπορεί να εισάγει μεθοδολογία «διπλής ταρίφας».
- Η πλειοδοσία στην επιχείρηση που θα προτείνει ταρίφα με το μεγαλύτερο κοινωνικό όφελος.

Προβλήματα

- Ποιότητα των υπηρεσιών
 - Χαμηλή τιμή χαμηλή ποιότητα (ελεγχόμενη σε ποιότητα πλειοδοσία)
 - Πλειοδοσία με πολλαπλή ποιότητα (περίπτωση συχνότητων)
 - Γνώση του δημοσίου για την αποδεχόμενη από τον προμηθευτή ποιότητα (brand name)
 - Γνώση της σχέσης ποιότητας τιμής για τον προμηθευτή
 - Αδυναμία επιβολής της συμφωνημένης ποιότητας άρα νέα μορφή παρέμβασης.
- Δραστηριότητα προσοδοθηρίας
 - Προβλήματα με την εσωτερική πολιτική δραστηριότητα
 - Ειδική συμπεριφορά με άλλα κριτήρια
 - Προσπάθεια των επιχειρήσεων να μειώσουν την κοινωνική ευημερία με αντιστάθμισμα την αύξηση της πιθανότητας να κερδίσει τον διαγωνισμό

Προβλήματα # 2

- Συμβατικές Δεσμεύσεις για αδυναμίες μετά τον διαγωνισμό (O. Williamson 1976 και μη προσδοκώμενα γεγονότα)
 - Βραχυχρόνια επαναλαμβανόμενα συμβόλαια :
 - Αλλαγές στις εισροές και στην τεχνολογία- μεταβολές στο μέσο κόστος
 - Αλλαγές στην ζήτηση
 - Αλλαγές στην γνώση και στο ανθρώπινο κεφαλαίο
 - «εξαγορά» των ελεγκτών
 - Ατελή μακροχρόνια συμβόλαια
 - Πλεονέκτημα η μακροχρόνια σχέση
 - Μειονέκτημα η αδυναμία περιγραφής τους και η δυσκολία στον προσδιορισμό των ρητρών
 - Δυσκολία στον προσδιορισμό της ποιότητας των υπηρεσιών
 - Οπορτουλιστικό hold-up

Τελικά ο O. Williamson έχει δίκαιο όταν υποστηρίζει ότι η αβεβαιότητα για το μέλλον ανατρέπει το επιχείρημα του Demsetz ότι το κόστος από την διαδικασία είναι προς όφελος του κράτους. Σε περιβάλλον ατελούς πληροφόρησης και ατελών μακροχρονίων συμβολαίων η πλειοδοσία δικαιόχρησης διαφέρει από την ρύθμιση απλά στον βαθμό και όχι στην μορφή

Εφαρμογή (καλωδιακή και γενικά δικαίωμα φάσματος στην τηλεόραση)

- 1940 ΗΠΑ για να βελτιωθεί η λήψη των τοπικών σταθμών και να επεκταθεί η εμβέλεια των πανεθνικών.
- Άρα η καλωδιακή αποτελεί και υποκατάστατο και συμπληρωματικό των τοπικών σταθμών.
- Είναι φυσικό μονοπώλιο ;
- Υπάρχει δυνατότητα εκτίμησης των οικονομιών κλίμακας;
- Υπάρχει δυνατότητα να συνδεθεί η τιμολόγηση με την πυκνότητα της τηλεθέασης ;
- Αν η τεχνολογία το επιτρέπει είναι λογικό να υπάρχουν δύο δίκτυα; (βλέπε Digea και Δημόσια τηλεόραση)
- Τελικά μπορούμε να πούμε ότι η εμπειρία φαίνεται να κάνει κύκλο κατ αρχή υπέρ και στην συνέχεια επιστροφή σε μεικτό σύστημα.

Είναι τελικά φυσικό μονοπώλιο ;

- Εξαρτάται από την τεχνολογία
- Εξαρτάται από την σχέση μεταξύ κόστους τηλεθέαση και κόστους απόστασης κάλυψης
- Λογικά είναι σε τοπικό επίπεδο άρα καλύτερα να έχουμε τοπικά μονοπώλια με διείσδυση στην περιοχή από τα εθνικά
- Η συνδιαχείριση πλέον δεν ενέχει σημαντικό κόστος
- Είναι χρήσιμο να έχουμε πολλαπλά συστήματα για να βελτιώνεται η ποιότητα

Άλλα παραδείγματα

- Το δικαίωμα των τηλεοπτικών σταθμών
- Βρετανικοί σιδηρόδρομοι με δικαιόχρηση στο εθνικό δίκτυο
- Συνεργασία δημοσίου και ιδιωτικού τομέα στα εθνικά έργα (PPP).
- Συλλογή αποβλήτων σε τοπικές κοινωνίες
- Διόδια
- Νοσοκομεία
- Φυλακές

Συμπεράσματα

- Η πλειοδοσία δικαιόχρησης φάνηκε ως λογική εναλλακτική επιλογή στην διαχείριση των φυσικών μονοπωλίων
- Δύσκολα αποδεικνύεται ότι μείωσε το διαχειριστικό κόστος του δημοσίου
- Γενικά η τεχνολογία λειτουργεί υπέρ της μείωσης των φυσικών μονοπωλίων
- Ο ανταγωνισμός φαίνεται να δρα δυναμικά στην μείωση των τιμών

Τέλος

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Αθηνών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Σημειώματα

Σημείωμα Ιστορικού Εκδόσεων Έργου

Το παρόν έργο αποτελεί την έκδοση 1.0.

Έχουν προηγηθεί οι κάτωθι εκδόσεις:

- Έκδοση 0.1 διαθέσιμη [εδώ](#).

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Εθνικών και Καποδιστριακών Πανεπιστημίων Αθηνών, Νικόλαος Χαριτάκης 2015. Νικόλαος Χαριτάκης. «Βιομηχανική Οργάνωση II : Θεωρίες Κρατικής Παρέμβασης & Ανταγωνισμού. Εναλλακτική πρόταση παρέμβασης στην αγορά των φυσικών μονοπωλίων: Πλειοδοσία δικαιωμάτων και η καλωδιακή τηλεόραση». Έκδοση: 1.0. Αθήνα 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <http://opencourses.uoa.gr/courses/ECON100>.

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Μη Εμπορική Χρήση Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

